

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та
практичне значення результатів дисертаційної роботи
аспіранта кафедри економіки та публічного управління
Полтавського державного аграрного університету
Жайворона Дмитра Сергійовича

на тему «Стратегія розвитку агропродовольчого ринку в умовах соціально-
економічних змін», що подається на здобуття наукового ступеня доктора
філософії за спеціальністю 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та
поведінкові науки

Актуальність теми дисертації. Агропродовольчий ринок відіграє ключову роль у забезпеченні соціально-економічної стабільності держави, формуванні продовольчої безпеки, розвитку національної економіки та інтеграції України у глобальні ланцюги створення доданої вартості. В умовах поглиблення соціально-економічних трансформацій, викликаних структурними зрушеннями в економіці, глобалізаційними процесами, цифровізацією, кліматичними змінами, а також воєнними та післявоєнними викликами, агропродовольчий ринок зазнає суттєвих змін у механізмах функціонування, просторовій організації та інституційному середовищі.

Соціально-економічні зміни останніх років суттєво вплинули на виробничий, логістичний та збутовий потенціал агропродовольчого ринку України, посиливши його вразливість до зовнішніх і внутрішніх шоків, зокрема порушення логістичних ланцюгів, нестабільності цін, трансформації експортних маршрутів, зміни структури внутрішнього попиту та скорочення доступу до ресурсів. Водночас агропродовольчий ринок зберігає стратегічне значення як один із ключових драйверів економічного відновлення, валютних надходжень, зайнятості населення та розвитку сільських територій.

Сучасні умови функціонування агропродовольчого ринку характеризуються зростанням ролі адаптивних механізмів управління, необхідністю узгодження економічних, соціальних та екологічних цілей розвитку, а також посиленням вимог до ефективності державного регулювання і стратегічного планування, що актуалізує потребу у формуванні нових підходів до розробки стратегії розвитку агропродовольчого ринку, здатної забезпечити його стійкість, конкурентоспроможність та здатність до адаптації в умовах динамічних соціально-економічних змін.

Попри значну кількість наукових досліджень, присвячених проблемам аграрного та продовольчого ринків, питання стратегічного розвитку агропродовольчого ринку як цілісної адаптивної соціально-економічної системи в умовах сучасних трансформацій залишаються недостатньо систематизованими та потребують поглибленого наукового осмислення, що зумовлює необхідність розробки комплексної стратегії розвитку агропродовольчого ринку, що враховує багаторівневий характер його функціонування, взаємодію виробничих, переробних, логістичних та інституційних компонентів, а також вплив зовнішніх і внутрішніх факторів соціально-економічного середовища.

Теоретичними та практичним аспектам вирішення проблем розвитку агропродовольчого ринку присвячено праці таких науковців, як В. Андрійчук, Горлачук М., Загребельна І., Жук В., Козак О., Грищенко О., Васильченко О., Макаренко П., Прокопишина О., Пугачов М., Самойлик Ю., Шиян Д., О. Хаєцька, Яснолоб І. та інших. Розвиток агропродовольчого ринку у глобальному вимірі досліджені такими науковцями, як W. Elsner, E.J. Feser, J. Okon, M. J. Enright, H. Schmitz, R. Stuart, P. Swann, M. Preveser та інших. Попри вагомий внесок зазначених та інших учених у дослідження, слід зазначити, що існує потреба в розробці теоретико-методологічних і прикладних засад розроблення комплексної стратегії розвитку агропродовольчого ринку в умовах соціально-економічних змін, що зумовило вибір теми дисертаційної роботи, визначило її актуальність, мету, об'єкт та предмет, науково-практичну значущість.

Зв'язок теми дисертації з науковими програмами, планами, темами університету та кафедри. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану наукових досліджень Полтавського державного аграрного університету та є складовою частиною науково-дослідних тем: «Розвиток агропродовольчої сфери в національному та геоекономічному просторі» (№ державної реєстрації 0122U201799), у межах якої автором поглиблено теоретико-методологічні засади розвитку агропродовольчого ринку, обґрунтовано його сутність як адаптивної соціально-економічної координаційної системи та визначено стратегічні напрями його трансформації в умовах глобальних і воєнних викликів; «Формування та розвиток територіальних соціально-економічних систем» (№ державної реєстрації 0122U201708, 2023–2026 рр.), у межах якої розроблено концептуально-методичні підходи до трансформації агропродовольчого ринку на основі інтеграції механізмів державно-приватного партнерства, платформної взаємодії та формування агропродовольчих хабів, а також обґрунтовано механізми інтеграції внутрішньо переміщених осіб у ланцюги створення доданої вартості.

У межах виконання зазначених тем автором також розроблено методологічний підхід до прийняття стратегічних рішень щодо відновлення агропродовольчого ринку з урахуванням результатів міжнародної оцінки втрат і потреб (RDNA) та інвестиційних процесів, а також удосконалено наукові положення щодо оцінювання впливу внутрішніх і зовнішніх шоків на його розвиток на основі економіко-математичного моделювання та динамічно-сценарного SMART-SWOT аналізу.

Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів. Теоретичні положення, методичні підходи, аналітичні узагальнення, висновки та практичні рекомендації щодо формування стратегії розвитку агропродовольчого ринку в умовах соціально-економічних змін, що представлені у дисертаційній роботі, виконані здобувачем самостійно і є результатом його безпосереднього наукового пошуку та досліджень. У процесі роботи над дисертацією здобувач самостійно здійснив аналіз сучасного стану агропродовольчих ринків, дослідив механізми їх адаптації до соціально-економічних трансформацій, розробив концептуальні моделі управління розвитком ринку та обґрунтував ефективні інструменти державного і регіонального регулювання. З наукових праць здобувача у дисертації використано лише ті положення, які є результатом його особистої наукової діяльності, включаючи розробку авторських методик, аналітичних моделей

та стратегічних підходів. Особистий внесок дисертанта у роботах, виконаних у співавторстві, відображено і деталізовано у нижченаведеному списку опублікованих праць, що підтверджує безпосередню участь здобувача у формуванні наукових результатів та їх апробації у наукових публікаціях і практичних рекомендаціях.

Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Наукові положення, висновки та рекомендації, отримані за результатами дисертаційного дослідження, є обґрунтованими та достовірними. Достовірність наукових результатів забезпечується застосуванням загальнонаукових та спеціальних економічних методів наукового пізнання, що дозволили комплексно дослідити агропродовольчий ринок як складну соціально-економічну систему в умовах соціально-економічних трансформацій. У процесі дослідження використано методи аналізу й синтезу для розкриття сутності агропродовольчого ринку та узагальнення результатів, історичний і логічний підходи для простеження еволюції його розвитку, наукову абстракцію та узагальнення для формулювання теоретичних положень і висновків, системний та структурно-функціональний аналіз для дослідження взаємодії виробничих, переробних, логістичних та інституційних компонентів ринку, економіко-статистичні та економіко-математичні методи для оцінювання динаміки ключових показників і впливу зовнішніх та внутрішніх чинників, а також методи стратегічного аналізу для обґрунтування сценаріїв і напрямів розвитку агропродовольчого ринку.

Наукові припущення та узагальнення підтверджено опрацюванням офіційних статистичних даних, нормативно-правових документів, матеріалів міжнародних організацій та результатів досліджень вітчизняних і зарубіжних учених. Логічна структура дисертаційної роботи, послідовність викладу матеріалу та узгодженість теоретичних положень із результатами аналізу забезпечують надійність отриманих висновків і практичну значущість запропонованих автором рекомендацій щодо формування стратегії розвитку агропродовольчого ринку в умовах соціально-економічних змін.

Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру. Дисертація містить елементи наукової новизни, а саме:

вперше:

обґрунтовано концептуально-методичний підхід до трансформації агропродовольчого ринку в умовах воєнної економіки, який, на відміну від існуючих фрагментарних моделей державної підтримки, базується на інтеграції механізмів державно-приватного партнерства з платформною організацією взаємодії виробників у межах інтегрованих агропродовольчих хабів, що виконують функції центрів концентрації виробництва, переробки, зберігання та збуту, а також забезпечують доступ до ринків виробничих ресурсів (насіння, засобів захисту рослин, техніки) та інноваційних агротехнологій; запропонований підхід передбачає системне залучення міжнародних фінансових інвестицій і донорських ресурсів, цифровізацію процесів та інтеграцію нових учасників ринку, зокрема внутрішньо переміщених осіб, що дозволяє досягти ефекту масштабу, підвищити конкурентоспроможність і стійкість агропродовольчого виробництва, забезпечити гуманітарне реагування та соціально-економічний розвиток сільських територій в умовах воєнних і післявоєнних трансформацій.

удосконалено:

науково-методологічний підхід щодо розуміння ринку як адаптивної соціально-економічної координаційної системи, яка трактується як динамічна багаторівнева система узгодження інтересів економічних агентів, інституцій, держави та суспільства в умовах структурних, інституційних і соціально-економічних змін, які можуть відстежуватись за допомогою динамічно-сценарного SMART-SWOT-аналізу агропродовольчого ринку, який дозволяє операціоналізувати адаптивно-координаційну природу ринку. На відміну від класичних і неокласичних підходів, запропонована концепція акцентує увагу на координаційній функції ринку, що реалізується через формальні та неформальні інститути, логістичні й інформаційні зв'язки, механізми державного регулювання, соціальні та гуманітарні інструменти впливу;

категорійний апарат економічної науки шляхом уточнення та розширення трактування категорії «агропродовольчий ринок», яку, на відміну від існуючих підходів, охоплює повний ланцюг створення доданої вартості, від виробництва до споживання; включає інфраструктуру та логістичні механізми, без яких ринок не може функціонувати; враховує інституційне та державне регулювання, що є особливо важливим для продовольчої сфери; підкреслює соціальну роль ринку, пов'язану з продовольчою безпекою; відображає сучасні глобальні та технологічні тренди та тригери; а також введення нових наукових категорій: «цифровий агропродовольчий ринок», який визначено як форму організації агропродовольчих відносин, що базується на використанні цифрових платформ, інформаційних систем, інструментів простежуваності, електронної комерції та цифрової логістики, і який, на відміну від традиційних підходів, забезпечує підвищення прозорості, зниження трансакційних витрат та інтеграцію учасників ринку в єдине інформаційне середовище; «датаорієнтований агропродовольчий ринок», який трактується як еволюційна форма розвитку агропродовольчого ринку, де ключовим ресурсом прийняття управлінських рішень виступають великі масиви даних (Big Data), аналітичні та прогнозні моделі, що, на відміну від існуючих підходів, дозволяє здійснювати проактивне управління ризиками, сценарне планування та адаптацію до зовнішніх шоків.

підходи щодо класифікації ринків шляхом виділення специфічних ознак агропродовольчого ринку з урахуванням біофізичних, інституційних, логістичних, соціальних та гео економічних чинників, які, на відміну від існуючих класифікацій, що ґрунтуються переважно на товарному або функціональному підході, дозволяють комплексно оцінювати стійкість агропродовольчої системи в умовах глобалізаційних процесів, воєнних загроз та кліматичних змін.

набули подальшого розвитку:

наукові положення щодо оцінювання впливу зовнішніх і внутрішніх шоків на розвиток агропродовольчого ринку на основі економіко-математичного моделювання, що, на відміну від існуючих досліджень, орієнтованих переважно на статичний аналіз окремих показників, передбачає використання багатofакторних регресійних моделей; оцінювання впливу воєнних, логістичних, валютних та цінових шоків; поєднання кількісного аналізу з результатами експертного оцінювання в межах динамічно-сценарної SMART-SWOT моделі агропродовольчого ринку, що дозволяє підвищити достовірність

прогнозування, виявити трансформацію факторного впливу в умовах зовнішніх шоків та обґрунтувати інерційні й альтернативні сценарії розвитку агропродовольчого ринку;

методологічний підхід щодо прийняття стратегічних рішень для відновлення, трансформації та розвитку агропродовольчого ринку, що на відміну від існуючих підходів, інтегрує результати міжнародної оцінки втрат і потреб на відбудову економіки (RDNA 4–5) з діагностикою інвестиційних потоків в аграрну сферу, що дозволяє підвищити об'єктивність визначення пріоритетів відновлення, ефективність розподілу ресурсів, результативність програм розвитку агропродовольчого ринку та віднову соціального потенціалу сільських територій в умовах післявоєнної трансформації;

науково-методичні підходи щодо державного регулювання агропродовольчого ринку на засадах інституційно-стимулюючої моделі, який, на відміну від традиційного адміністративно-командного втручання, передбачає формування системи економічно-фінансових, інституційно-ринкових та адаптаційно-трансформаційних інструментів, доповнених воєнно-післявоєнним блоком регулювання, що забезпечує баланс між ринковими механізмами та державною підтримкою, цифровізацію ринку, інтеграцію євроекологічних стандартів, оцінювання довгострокового розвитку агропродовольчого сектору в умовах воєнних і післявоєнних трансформацій.

підходи щодо обґрунтування механізму розвитку агропродовольчого ринку через призму інтеграції внутрішньо переміщених осіб у виробничі, переробні, логістичні та збутові ланцюги агропродовольчого сектору, що, на відміну від існуючих соціально орієнтованих підходів, передбачає системне залучення їх трудового, підприємницького та соціального потенціалу до формування доданої вартості, відновлення локальних ринків продовольства та підвищення стійкості агропродовольчої системи в умовах воєнних і поствоєнних соціально-економічних трансформацій.

інституційно-економічні засади функціонування ринку засобів захисту рослин в умовах воєнної економіки та євроінтеграції, яке, на відміну від існуючих підходів, розглядає ринок ЗЗР як елемент адаптивної агропродовольчої координаційної системи та інтегрує інструменти агропродовольчих хабів для централізації доступу до ресурсів, оптимізації логістики і зниження імпортозалежності, а також удосконалює класифікаційні підходи шляхом включення екологічних, інституційних і цифрових параметрів (ризик, простежуваність, відповідність принципам сталого розвитку) та принципів корпоративної і соціальної відповідальності, що дозволяє підвищити ефективність управління ринком, забезпечити стійкість аграрного виробництва, мінімізувати екологічні та соціальні ризики й адаптувати функціонування ринку до вимог ЄС.

Наукове і практичне значення результатів дослідження полягає у можливості використання теоретичних, методологічних та прикладних положень для обґрунтування стратегічних рішень щодо формування, оцінювання та реалізації стратегії розвитку агропродовольчого ринку України, підвищення ефективності функціонування аграрного сектору, адаптації його до умов воєнних і післявоєнних трансформацій, а також забезпечення стійкості, конкурентоспроможності та інклюзивності агропродовольчої системи.

Результати дослідження, отримані в процесі виконання дисертації, підтверджено довідками про їх впровадження у діяльність органів державного управління, місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання та освітніх установ, а саме:

Комунальною установою «Агенція розвитку територіальних громад Полтавського району» (довідка № 87 від 15.12.2025 р.) – результати дослідження використано при удосконаленні стратегій розвитку територіальних громад, визначенні пріоритетів розвитку аграрного сектору, формуванні проектів місцевого економічного розвитку, а також інтеграції внутрішньо переміщених осіб у діяльність громад;

Департаментом агропромислового розвитку Полтавської обласної військової адміністрації (довідка № 01-69/328 від 25.03.2026 р.) – впроваджено підходи до державного регулювання агропродовольчого ринку на засадах інституційно-стимулюючої моделі, використано рекомендації щодо формування агропродовольчих хабів, кооперації виробників, а також застосовано результати оцінювання втрат і потреб (RDNA) та економіко-математичного моделювання для обґрунтування стратегічних рішень;

Приватним підприємством «Імені Калашника» Полтавського району (довідка № 14 від 12.01.2026 р.) – використано підходи до формування соціально-економічного механізму функціонування агропродовольчого ринку, динамічно-сценарну SWOT-модель, а також рекомендації щодо інтеграції внутрішньо переміщених осіб у виробничі процеси підприємства;

Виробничим сільськогосподарським кооперативом «Злагода» Полтавського району (довідка № 149 від 18.02.2026 р.) – впроваджено підходи до формування синергічного ефекту на основі державно-приватного партнерства, участі у створенні агропродовольчих хабів, застосування динамічно-сценарного стратегічного аналізу та використання результатів RDNA при визначенні напрямів відновлення виробництва;

Асоціацією фермерів і приватних землевласників Полтавського району ПООФПЗКУ імені Чміленка (довідка № 70/4 від 11.03.2026 р.) – використано рекомендації щодо розвитку кооперації фермерських господарств, створення агропродовольчих хабів, підвищення ефективності ресурсного забезпечення, а також інтеграції внутрішньо переміщених осіб у ланцюги створення доданої вартості;

Полтавським державним аграрним університетом (довідка № 01-11/48 від 21.01.2026 р.) – результати дослідження впроваджено в освітній процес, зокрема у викладання дисциплін економічного спрямування, пов'язаних із розвитком агропродовольчого ринку, стратегічним аналізом, аграрною політикою та управлінням соціально-економічними системами.

Впровадження результатів дослідження сприяє підвищенню ефективності стратегічного управління агропродовольчим ринком, розвитку кооперації та інтегрованих ланцюгів створення доданої вартості, посиленню взаємодії між державними органами, бізнесом і територіальними громадами, активізації інвестиційних процесів, залученню міжнародної допомоги, а також формуванню адаптивної моделі розвитку аграрного сектору в умовах соціально-економічних трансформацій.

Повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою дисертації. За результатами дослідження опубліковано 14 наукових праць, з них 5 наукові праці оприлюднені у фахових наукових виданнях України категорії Б, 9 тез доповідей за матеріалами конференцій. Загальний обсяг опублікованих праць становить 4,9 д.а. (особисто здобувача – 3,6 д.а.).

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Самойлик Ю.В., **Жайворон Д.С.** Агропродовольчий ринок: етапи та сучасні тенденції розвитку. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки.* 2024. № 3 (75). С. 114-121. DOI: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/75-15> (0,85/0,60 друк. арк.). (Особистий внесок автора: обґрунтовано сучасні тенденції розвитку агропродовольчого ринку, узагальнено етапи його формування та здійснено аналіз ключових чинників трансформації ринку в сучасних умовах).

2. **Жайворон Д.С.** Перспективи інноваційного розвитку аграрного сектору економіки в умовах війни та глобальних викликів. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки.* 2025. Том 344. № 4. С. 516 – 522. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-344-4-72> (0,70 друк. арк.).

3. Дем'яненко Н.В., Павленко Я.В., **Жайворон Д.С.**, Гаркуша А.С., Царенко Д. Д. Сучасні агроінновації в Україні: основи для бізнес-плану. *Агросвіт.* 2025. № 20. С. 152-157. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2025.20.152> (0,46/0,18 друк. арк.). (Особистий внесок автора: уточнено сутність агроінновацій та визначено ключові вектори їх розвитку).

4. Самойлик Ю.В., **Жайворон Д.С.** Вплив внутрішнього переміщення осіб на соціально-економічний розвиток агропродовольчого ринку України. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління.* 2025. № 4 (49). С. 55-64. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.49-8> (0,91/0,63 друк. арк.). (Особистий внесок автора: обґрунтовано вплив внутрішньо переміщених осіб на функціонування агропродовольчого ринку України, визначено ключові соціально-економічні наслідки та запропоновано напрями інтеграції ВПО в агропродовольчий сектор в умовах нових демографічних і економічних викликів).

5. Самойлик Ю.В., **Жайворон Д.С.** Управління соціально-економічною та екологічною відповідальністю суб'єктів малого та середнього бізнесу на ринку засобів захисту рослин в умовах високої концентрації та євроінтеграції. *Агросвіт.* 2026. № 5. С. 99-109. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2026.5.99> (0,85/0,56 друк. арк.). (Особистий внесок автора: обґрунтовано теоретико-методичні засади управління соціально-економічною та екологічною відповідальністю суб'єктів малого і середнього бізнесу на ринку засобів захисту рослин, систематизовано підходи до класифікації ЗЗР та запропоновано розширену класифікаційну модель з урахуванням екологічних, цифрових і соціально-економічних параметрів).

Праці апробаційного характеру:

6. **Жайворон Д.С.** Використання дронів в аграрному секторі: сучасні рішення та перспективи. *Проблеми та перспективи розвитку*

сільськогосподарського машинобудування матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції Полтава, 2024. С. 59 – 61 (0,14 друк. арк).

7. **Жайворон Д.С.** Роль міжнародних організацій у стабілізації агропродовольчих ринків в умовах криз. *Глобальна безпека та асиметричність світового господарства в умовах нестабільного розвитку економічних систем* матеріали IV Міжнародній науковс-практичній конференції Кропивницький, 2024. С. 111 – 114 (0,18 друк. арк).

8. **Жайворон Д.С.** Соціально-економічна роль агропродовольчого ринку. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики:* матеріали X Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених. Полтава, 2023. С. 115 – 116 (0,09 друк. арк).

9. **Жайворон Д.,** Мауер Д., Мовчан О. Інвестиційне забезпечення розвитку ринку органічної агропродовольчої продукції. *Актуальні питання сучасної економічної науки: збірник матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції* Полтава, 2023. С. 110 – 111 (0,12/0,05 друк. арк). (Особистий внесок автора: обґрунтовано підходи до інвестиційного забезпечення розвитку ринку органічної агропродовольчої продукції, визначено ключові джерела фінансування та інструменти залучення інвестицій в органічний сектор).

10. **Жайворон Д.С.,** Мауер Д. Р. Інвестування у розвиток агропродовольчої інфраструктури сільських територій. *Перспективи розвитку території: теорія і практика. Поствоєнне відновлення:* матеріали VII Міжнародної науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих вчених. Харків, 2023. С. 89 – 91 (0,13/0,07 друк. арк). (Особистий внесок автора: обґрунтовано роль інвестування у розвиток агропродовольчої інфраструктури сільських територій, визначено ключові напрями залучення інвестицій у відновлення та модернізацію інфраструктурного забезпечення аграрного сектору в умовах поствоєнного відновленні).

11. **Самойлик Ю. В., Жайворон Д.С.** Вплив новітніх тенденцій соціальної поведінки споживачів на агропродовольчий ринок *Тенденції та перспективи розвитку управління в умовах глобальних викликів* матеріали III міжнародної науково-практичної конференції, Херсон, 2024. С.49 – 50 (0,08/0,05 друк. арк). (Особистий внесок автора: проаналізовано вплив новітніх тенденцій соціальної поведінки споживачів на функціонування агропродовольчого ринку, визначено зміни у структурі споживчих переваг під впливом глобальних викликів, а також окреслено їх наслідки для розвитку ринкових стратегій та адаптації виробників агропродовольчої продукції).

12. **Жайворон Д.С.** Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів агропродовольчого ринку України в умовах військового стану. *Наукове забезпечення міжнародних економічних відносин та соціально-економічного розвитку в аграрній і суміжних сферах в умовах глобалізації та військового стану в Україні :* матеріали III міжнародної науково-практичної конференції. Полтава, 2022. С. 24 – 27 (0,16 друк. арк).

13. **Жайворон Д. С.** Роль державного регулювання в ринковому середовищі. *Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні*

дослідження молодих учених: матеріали I всеукраїнської науково-практичної конференції. Полтава, 2023. С. 101 – 103 (0,15 друк. арк).

14. Samoilyk J.V. & Zhaivoron D. S. The transformation of the agri-food products export channels from Ukraine: new opportunities and challenges. *Industry 4.0 for Agri-Food Supply Chains: [in Great Britain]*. <https://doi.org/10.3390/engproc2023040013>. (0,09/0,06 друк. арк). (Особистий внесок автора: проаналізовано трансформацію експортних каналів агропродовольчої продукції України під впливом воєнних викликів, визначено нові можливості розвитку зовнішньої торгівлі в умовах глобальних змін і цифровізації ланцюгів постачання).

Відомості про апробацію результатів дисертації. Результати дисертаційної роботи апробовано на 9 наукових конференціях та семінарах, зокрема на міжнародних науково-практичних конференціях: «Наукове забезпечення міжнародних економічних відносин та соціально-економічного розвитку в аграрній і суміжних сферах в умовах глобалізації та військового стану в Україні» (м. Полтава, 30 листопада 2022 р.); «Industry 4.0 for Agri-Food Supply Chains» (Leicester, in Great Britain, 24-25 липня 2023 р.); «Перспективи розвитку території: теорія і практика. Поствоєнне відновлення» (м. Харків, 16-17 листопада 2023 р.); Тенденції та перспективи розвитку управління в умовах глобальних викликів» (м. Херсон, 30 травня 2024 р.); «Глобальна безпека та асиметричність світового господарства в умовах нестабільного розвитку економічних систем матеріали» (м. Кропивницький, 12 грудня 2024 р.); всеукраїнських наукових та науково-практичних конференціях: «Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених» (м. Полтава, 26-27 квітня 2023 р.); «Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики» (м. Полтава, 9 листопада 2023 р.); «Актуальні питання сучасної економічної науки» (м. Полтава, 5 грудня 2023 р.); «Проблеми та перспективи розвитку сільськогосподарського машинобудування» (м. Полтава, 10 грудня 2024 р.).

Дотримання принципів академічної доброчесності. У представленій дисертаційній роботі не виявлено академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Дисертація є завершеною науковою роботою, а одержані результати мають практичне значення для фахівців з економіки.

Відповідність дисертації вимогам, передбаченим пунктами 6 і 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії». Рукопис дисертації здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії Жайворона Дмитра Сергійовича на тему: «Стратегія розвитку агропродовольчого ринку в умовах соціально-економічних змін», виконаний на кафедрі економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету за спеціальністю 051 «Економіка», містить наукові положення, а також нові теоретичні та прикладні результати, що мають суттєве наукове значення. Отримані результати є обґрунтованими, підтвердженими результатами власних досліджень здобувача та свідчать про його особистий внесок у розвиток економічної науки. Подана наукова праця характеризується логічною єдністю змісту, внутрішньою узгодженістю структурних елементів і відповідає встановленим вимогам щодо оформлення дисертаційних робіт.

Висновок

Дисертаційна робота Жайворона Дмитра Сергійовича на тему: «Стратегія розвитку агропродовольчого ринку в умовах соціально-економічних змін» оформлена згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до дисертації» та Наказом МОН України від 31.05.2019 №759 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40» (зі змінами і доповненнями), є завершеною науковою роботою, яка за актуальністю обраної теми, науковою новизною, теоретичним та практичним значенням отриманих результатів, рівнем і обсягом виконаних досліджень, повністю відповідає вимогам, що передбачені «Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінами і доповненнями), і рекомендована до проведення публічного захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

Рішення прийнято за результатами відкритого голосування присутніх на засіданні: «за» – 21; «проти» – немає; «утримались» – немає.

Головуючий на
засіданні фахового семінару:
доктор економічних наук, професор,
завідувачка кафедри економіки та
публічного управління
Полтавського державного
аграрного університету

Вікторія МЕДВІДЬ

Секретар на
засіданні фахового семінару:
доктор філософії
асистент кафедри економіки та
публічного управління
Полтавського державного
аграрного університету

Владислав ЛЕСЮК

«14» квітня 2026 року

